

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.
Katedra obchodního práva PF UK

Posudek k diplomové práci Leoše Vavříka na téma
„Finanční asistence, její náležitosti a následky porušení“

Rozsah práce: 60 tiskových stran
Datum odevzdání práce: 22. listopadu 2020

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomant zvolil tradiční téma, prakticky nesmírně relevantní, jež neztrácí nic na své aktuálnosti díky průběžnému vývoji legislativnímu, doktrinárnímu i judikatornímu, ale také přetrvávajícím nejasnostem ohledně základních otázek, jež se s ním pojí a jež diplomant v práci i nastoluje.

2. Náročnost tématu (teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování, použité metody)

Téma lze hodnotit jako středně náročné. Váže s k němu sice slušný počet zdrojů, ty však neposkytují vyčerpávající odpovědi na otázky, na něž v souvislosti s ním praxe naráží a diplomant v práci rozebírá. Přinejmenším v části matérie se tak diplomant musel zorientovat na vlastní pěst. Vzhledem k unijním přesahům tématu bylo nezbytné pracovat rovněž s cizojazyčnými zdroji, což dále zvyšovalo nároky na jeho zpracování.

3. Kritéria hodnocení práce

A. Splnění cíle práce

Diplomant si úvodem položil tři stěžejní otázky (režim nepřímé finanční asistence prostřednictvím třetích osob, osud fúzí coby nástroje k obcházení pravidel o finanční asistenci a konečně dopady finanční asistence na platnost právních jednání, která se těmito pravidlym přičí či je obcházejí) a cíl řešit je na pozadí komplexní analýzy právního rámce regulace finanční asistence a jejího smyslu a účelu. Tohoto cíle vesměs dosahuje.

V případě první otázky se - dle mého nedůvodně - omezil na finanční asistenci poskytovanou ovládanou osobou a opomněl (v praxi rovněž známé) případy, ve kterých cílová společnost (či osoba jí ovládaná) poskytuje asistenci třetímu (nezávislému) subjektu, který z takto získaných zdrojů teprve finančně asistuje nabyvateli podílů v cílové společnosti. Nejsm si naproti tomu jist tvrzením, že finanční asistence by mohla proběhnout „s využitím mateřských společností“, jak diplomant uvádí na str. 21, v dalším textu ale naštěstí nijak nerozvíjí (vyjma kontextu fúze dolů, což ale tvoří předmět jiného posuzování).

V případě druhé otázky diplomant - dle mého opět neprávem - pomíjí jiné fúze než nahoru (up-stream) či dolů (down-stream). Rovněž fúze „mezi rovnými“ (of equals) lze dosáhnout téhož (nežádoucího) výsledku, že do postavení poskytovatele finanční asistence vstoupí cílová společnost či osoba jí ovládaná. Nesouhlasím s diplomantovými závěry, že taková fúze původně „nekontaminovaného“ poskytovatele finanční asistence s cílovou společností nikdy nezaloží rozpor s pravidly pro poskytování finanční asistence. Diplomantovi nevytýkám názor, který zastává. Postrádám pro něj ale přesvědčivější argumentaci. Zvláště ve světle (dle mého správného) závěru, k němuž diplomant sám dospívá, že byť jen následná kumulativní či privativní intercese založí (dokonce přímou) finanční asistenci. Jak diplomant odůvodní rozdíl, zda následný vstup do postavení poskytovatele finanční asistence založí smlouva coby nástroj singulární sukcese, anebo fúze coby prostředek sukcese univerzální? Uvítám, jestliže diplomant své úvahy doplní (a přesvědčí jimi) alespoň dodatečně, v průběhu ústní obhajoby.

B. Samostatnost při zpracování tématu

Nemám důvod pochybovat, že dílo je výsledkem diplomantovy samostatné práce.

C. Logická stavba práce

Strukturu práce pokládám za přehlednou a logickou. Úvod podrobně představuje cíle diplomantovy práce, závěr rekapituluje jeho hlavní zjištění. Po obecné kapitole vymezující pojem a formy finanční asistence a důvody i historii její právní reglementace (kapitola 1) diplomant práci člení dle otázek vycílených v úvodu (kapitoly 2, 3 a 5), mezi něž vhodně vkládá kapitolu 4, jejíž předmět tvoří analýza předpokladů, za kterých lze finanční asistenci poskytovat.

D. Práce s literaturou (využití cizojazyčné literatury) včetně citací

Okruh použitých pramenů zahrnuje stěžejní tuzemská díla věnovaná platné právní úpravě, ale (v relevantní míře) i nadále využitelné zdroje z dob účinnosti obchodního zákoníku. Oceňuji slušnou reflexi použitelné judikatury i několika děl zahraničních. Snad jen obsah pojmu veřejného pořádku a dopady porušení zákona na platnost právních jednání (včetně nedodržení zákonného požadavku na souhlas valné hromady) mohl diplomant doložit více příklady z aktuální judikatury.

E. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka diplomantovy analýzy má částečné rezervy. Oceňuji, že diplomant neváhá formulovat vlastní postoj k otázkám, jimiž se v práci zabývá. Zvláště v případě odchylek od publikovaných názorů bych nicméně uvítal jejich (hlubší) argumentaci (viz též výše ad 3.A.). Dílčí výhrady mám k diplomantově rozboru důsledků porušení pravidel o finanční asistenci. Pomíjí nezbytnou diferenciaci mezi porušením různých požadavků, které se z těchto pravidel podávají, i míru jejich závažnosti. Pokud jde o chybějící souhlas valné hromady, nemohu se ztotožnit s diplomantovým závěrem o nepoužitelnosti § 48 ZOK, ale ani s tezí, že i požadavek na něj zákon formuluje v zájmu ochrany věřitelů (jeho nedostatek tedy způsobí absolutní neplatnost), resp. že společnost by se neplatnosti dle § 48 ZOK nemohla dovolat, když ji sama způsobila (§ 579 odst. 1 ObčZ). Její akceptace by znamenala, že společnost by se neplatnosti dle § 48 ZOK nemohla dovolat nikdy, což by vážně ohrozilo smysl i účel tohoto pravidla. Ohledně míry konkrétnosti takového souhlasu (zda jej má valná hromada udělit se záměrem, či konkrétní smlouvou) se diplomant mohl inspirovat aktuální judikaturou k souhlasu valné hromady s převodem či zastavením závodu či jeho části (viz kauza Bělkovického mlýna). Pokud jde o porušení zbylých pravidel, souhlasím se závěrem o absolutní neplatnosti, diplomantovu cestu k němu nicméně pokládám za zbytečně kostrbatou. V práci postrádám stěžejní východisko, že pravidla, která tvoří veřejný pořádek, spadají mezi *ius cogens* (§ 1 odst. 2 ObčZ). Diplomant také mohl lépe „vytěžit“ závěry rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu z letošního června, jež v práci i cituje a které mám za plně přenositelné na téma finanční asistence, včetně argumentace obsahem pojmu veřejného pořádku či připuštění důsledku, že porušení pravidel o finanční asistenci si v konkrétním případě nevyžádá žádnou neplatnost (ani relativní), když veřejný pořádek (vzhledem ke smyslu a účelu reglementace) v konkrétním případě nebude ohrožen. Uvítám, když se diplomant nad svými závěry znovu zamyslí a vrátí se k nim v průběhu ústní obhajoby.

F. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Formální úroveň práce je standardní. Doporučil bych snad jen nekončit stránku nadpisem nové kapitoly či podkapitoly (viz např. na str. 45 dole).

G. Jazyková a stylistická úroveň

Práce vykazuje slušnou slohovou i jazykovou úroveň. Gramatické chyby a překlapy jsem v ní však zaznamenal, a to i hrubé, zejména v psaní interpunkce.

4. Případná další vyjádření k práci

Některá diplomantova tvrzení v práci jsou nepřesná či nesprávná, ať již formulačně, nebo i věcně. Uvítám, jestliže je diplomant upřesní či opraví během ústní obhajoby. Na str. 16 diplomant zmiňuje půjčku coby „legislativní zkratku“. Na str. 21 uvádí, že finanční asistence se poskytuje „ve prospěch nabývajících obchodní korporaci“ (citováno včetně nesprávné deklinace substantiva). Bude-li tedy příjemcem jiná právnická osoba či osoba fyzická, nepůjde o finanční asistenci? Na str. 38 dovozuje, že přípuštění finanční asistence ve stanovách „nabude účinnosti vyhotovením příslušného notářského zápisu“. Na str. 44 uzavírá, že jelikož zpráva o finanční asistenci nespadá pod obchodní vedení, musí ji odsouhlasit všichni jednatelé. Na str. 62 (v poznámce pod čarou č. 187) tvrdí, že velká novela ZOK nabude účinnosti 1. ledna 2020, ale i že žaloba na doplnění pasiv odstraní teoretická úskalí dosavadní úpravy, zejména problematiku skončení insolvenčního řízení před rozhodnutím o ručení dle § 68 ZOK. Atd. Ve výčtu bych mohl pokračovat, pro účely tohoto posudku to však nepokládám za nezbytné.

5. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Výše dle textu ad 3.A. a E. a 4.

6. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě a navržený klasifikační stupeň

Práce je způsobilá obhajoby. Její výsledné hodnocení ponechávám závislým na průběhu této obhajoby. Předběžně ji (vzhledem k uvedeným výhradám) navrhuji klasifikovat stupněm velmi dobře či dobře.

V Praze dne 29. prosince 2020

JUDr. Petr Čech, LL.M., Ph.D.